

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de
Coloniae Agrippinae, 1620

Dominica Palmarvm.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

Matt. 2. rarent: produxit in regione aeris noua fide-
 Psal. 71. ra, quæ natiuitatis tuæ noctem mirabili lu-
 Matt. 2. ce recrearent, & lucem præberent, cum om-
 Luc. 1. nia tenebris essent circumfusa: Angelos
 quoque cælo fecit descendere, qui cælesti in
 nocte natiuitatis tuæ harmonia aera per-
 mulcerent: Pastores montanis exciuit, qui
 tibi recens nato qualecunque obsequium
 offerrent. An non igitur bene clarificauit?
 Quin etiam cum in medijs Iordanis vndis
 baptizandus confisteres, an non Pater ipse
 clamauit de nube dicens: *Hic est filius meus*
dilectus in quo mihi bene complacuit, ipsum au-
diue? An non te plurimis in vita editis mira-
 culis clarificauit, trium scilicet mortuo-
 rum resuscitatione, tot facinorosorum con-
 uersione, tot leproso- rum curatione, tot æ-
 gro- tis sanitate reddita? quid præter hæc
 quæris amplius? an non hæc sufficiunt? Sed
 loquitur hic, proculdubio, Auditores, de
 gloria passionis suæ. *Clarifica filium tuum,*
 quasi dixisset: *Ecquando tandem Pater*
cruci affigat? nunquamne me in monte
Caluarie constitutum videbo? nunquam
clauorum illorum dulcedinem perferam?
 iucundam illam titillationem lanceæ, deli-
 cias illas spinosi ferti? Quando tandem, ô
 felix ac ter beata passio, aduenies, quando
 dies illa effulgebit, vt dignus, qui te subeas,
 reddat? Ille scilicet geminus horum verborum
 sensus est, *Clarifica filium tuum.* Illic nimi-
 rum clarificandus erat, & passionis die sub-
 limis triumphus peragendus, cum videlicet
 magna illa diuinitatis signa visa sunt, cum
 sol deliquit, pateretur, terra tremere, se-
 pulchra aperirentur, petra diffunderetur,
 mortui denique sepulchris egredierentur.
 Magna profecto clarificatio, & euidentia
 gloriæ signa: at maiora adhuc à morte eius
 signa videbitis. Victor namque tumulo deu-
 ctis hostibus resurgit, gloriosus limbum a-
 dit, tartara concutit, omnesque inde capti-
 uos soluit, captiuam ducens captiuitatem,
 Inerat clausis ianuis, edit opera prodigiosa,
 cælos propria virtute conscendit. *Clarifica,*
 igitur, ô *Pater filium tuum,* mors illa aliquan-
 do adueniat, quæ tantam filio tuo gloriam
 allatura est. Hoc nempe à te efflagito, huc
 omnis mea tendit ambitio. Tu vero, ô Fili
 Tom. 1. Bessai Quadrag.

gloriosissime, toties inquam clarificare, in
 natiuitate nimirum, vita, morte, ac tanta
 gloria cumulate, & cui torus orbis acclamat:
Qui est iste rex gloria? Deus de Deo, fili æter-
 nitatis & naturæ Patris æqualis, cuius gloriam
 cælum, terra, atque adeo vniversa orbis
 machina demirata est: *Et vidimus* (aiunt cum
 Euangelista omnes creaturæ) *gloriam eius,*
gloriam quasi unigeniti à patre, plenum gratia
& veritate. Tu fili omnipotens Patris omni-
 potentis, æternæ & infinite ab infinito pro-
 cedens, saluator meus; quem verum quen-
 dam Ianum merito mihi licet appellare,
 quum Deus sis & homo, Deus scilicet vt Pa-
 ter, & homo vt nos; quin etiam iisdem qui-
 bus nos miseris, calamitatibus, ærumnis, &
 passionibus obnoxius; verum longe alia qua-
 dam ratione, cum ille nobis imperent, tu ve-
 ro imperes illis: rationem illæ nostram præ-
 ueniant, tua autem ratio illas præueniat: in
 nobis vere sint passionibus, in te non nisi pro-
 passionibus. Tu inquam hanc nobis gratiam
 concede, vt ita eas refrenare & compescere
 valeamus, quæ voluntati obtemperant, vo-
 luntas vero rationi, ratio animæ, anima tibi,
 qui verus eius Dominus & Princeps existis.
 Fac obsecro Domine, eas vt ita comprimere
 possimus, ne nos violenter abripiant, nosque
 committere faciant, quod gratiæ tuæ meri-
 tum in mundo hoc, & gloriam in altero im-
 pediat. Amen.

DOMINICA PALMARVM.

Partitio.

- I. De mundi usu & exitu.
- II. De Iesu triumphante.
- III. De Iesu se humiliante, & mundo varian-
te.
- IV. De Iesuramos inter & vestimenta exultan-
te.

Benedictus qui venit in nomine Domini, ho-
sanna in altissimis. Matth. 21.

FIGVRA.

FINIT o iam diluui- o, columba quam Gen. 8.
 Noe emiserat, ad arcam, oliuæ ramum
 Qqq virenti-

virentibus foliis insignem ore deferens, postlimino reuerfa est; vnde colligere licebat Deum hominibus iam esse reconciliatum, & aquas diluuij per orbem sparsas esse imminutas. Hodierna die hanc figuram impletam videmus. Vera namq; illa columna Iesus Christus, finito iam condemnationis nostræ diluuiio, egressa iam olim cælo, vel, si mauultis, sacro virginis vtero, vera Noe arca; hodie ex agris, ramis cooperta, in clarum, remissionis, gratiæ, pacis, reconciliationis, misericordiæque signum, reuertitur. Vnde præfigere licet & augurari, diluuium & aquas diuinæ iustitiæ iam esse imminutas. O diem felicem, & celebri victoria nobilem! O diem lætum & iucundum! O beati rami (qui nobis irrefragabiles testes eritis, malorum nostrorū finem iam aduenisse, & qui certa redemptionis nostræ signa, satisfactionis nostræ arthæ, reconciliationis nostræ indicia futuri estis) vestras ego hodie laudes & triumphos canere, merita celebrare, de prædicare præconia decreui, modo tu Paraclete Spiritus intellectus aciem exacuas, tuque regina cælorum precibus tuis optulere: idcirco tibi omnes Aue Maria decantabimus.

I. Philosophus Heraclitus, tantum naturæ præceptis imbutus cum miseriis & ærumnas quas hoc in mundo cernere est, cognitatas haberet sibi; ante oculos poneret, adeo animo commotus fuit, vt toto vitæ tempore easdem deploraret. Ac merito quidem: neminem enim esse putem, qui cum molestias, calamitates, & mala quæ in mundo reperiuntur, penitus intueatur, risu audeat diffuere, sed non perpetuo sætu Heraclitum imiteretur. Testes nobis erunt filii Israel: qui cum se in Babylonica captiuitate versari viderent, miseris & ærumnis circumuallatos, perpetuo in gemitu, singultibus & lachrymis vitam trahebant. vnde Psalmista: *Super flumina Babylonis illic sedimus & fleuimus dum recordamur tui Sion.* Et sane quomodo quis apud hospitem lætos agere dies posset, qui variis eum iocuriis prosequatur, eiusq; votis plurimum repugnet: C. Plinius cum natura olim expostulans eandem arguebat, quod ceteris animantibus vt mater,

foli homini, vt nouerca exstiteret: sed longe mihi credite, meliori cum ratione id de mundo dicere potuisset; ipse namque ceterorum animalium benignissimus nutritus est, erga hominem vero vt inimicum & crudelium tyrannum sese gerit. In quam rem præclaros conceptus producam.

Pestilens ille serpens regulus soli homini nocet, quem solo visu etiam inficit: cetera vero animalia illi innoxia sunt, & ab eius veneno immunia. Mundus quoque pestilens illa bellua, venenoso hoc serpente infinitis partibus venenosior, bestiis non nocet; at hominem ita contagio suo inficit, vt consuetudine sua enecet, & visu etiam venenato interimat.

Crudelis ille tyrannus Pharaon Israelitas *Exod.* per diem laboribus defatigabat, & ærumnis conficiebat, circa vespertam vero flagellis terga eorum lacerabat: *flagellatiq; sunt qui præstant operibus filiorum Israel ab exactoribus Pharaonis.* Eadem omnino tyrannis est & crudelitas mundi: qui cum homines per vitæ diem laboribus exhaustiat, & molestiis fatiget, circa mortis vespertam, quando labores iam finiti sunt, sæpenumero ad inferos præcipites etiam deturbat.

Vix intrauerat olim Ioseph domum Putipharis Aegyptii, quin statim hinc eum heras ad peccandum inuitaret, & illinc herus in vincula coniceret: *Tradiditq; Ioseph in carcerem ubi vincti regi custodiebantur, & erat ibi clausus.* Ad eundem modum nobiscum agitur; vix namque existere in mundo cœpi-mus, quin statim hinc nos natura ad peccatum sollicitet, & illinc mundus, Putipharis Aegyptii exemplo, in peccati & mortis vincula coniciat; è quo nunquam egredi dabitur, nisi vt ad supplicium rapiamur. Vere igitur exclamem, O munde infelix & fallax!

Macedonum Rex Antigonus, cum de Antigonis maiestate & dignitate regia sermo incidisset, dicere solebat, regiam potestatem aliud non esse quam splendidam quandam seruitutem. Multo hoc melius de dignitate regiamiseri huius mundi dicere potuisses O rex. Ipsa namque nihil aliud est, quam pulchra quæ-

quedam captiuitas, & aurea seruitus. Et quemadmodum Naaman Syrus opibus quidem affluerebat, & regali more induebatur, sed corpus eius lepra oppletum erat: ita quoque mundus vetus ille princeps, diuitiis quidem abundat, & aureus apparet; sed si quis penitus & propius eum intueatur, inueniet proculdubio lepra eum coopertum, putredine repletum, abominationibus repletum, & vitis sceleribusque foedatum; denique aliud nihil esse quam meram vanitatem, ac meras inanias. Cum ingentem illum Babylonis colossum contempler, cuius caput aureum, pedes vero lutei & fragiles, quique ad minimi lapilli contactum in puluerem & in cinerem euanescent; veram & genuinam mundi imaginem mihi videor intueri. Intueor namque frontem eius splendore & auro effulgentem, honoribus & diuitiis nitentem, at pedes eius non nisi lutum sunt, terra, nihilum, nisi mera vanitas: quæ omnia in fumum abeunt, statim ut minimus fortunæ aduersæ lapillus inciderit. Neque enim plus mundus firmitatis securitatisque habet, quam domus illa, de qua in Euang. quæ arenæ inædificata, ad primam procellam ingruentem ad terram labitur. *similis erit viro stulto, qui aedificabit domum suam super arenam, & descendit pluuia, & venerunt flumina, & flauerunt venti, & irruerunt in domum illam, & cecidit, & fuit ruina illius magna.* Cum enim ipse arenæ vanitatis inædificatus sit ad primum fortunæ turbinem omnia concidunt, ita ut omnes qui spem suam in eo stabiliuerant, in extremo discrimine versentur, & spe sua destituantur. Quin & adhuc multo inconstantior es ô munde, quippe qui non nisi mare es, & mare quidem periculosum, procellosum, vndosum, lapidibus & scopulis infame, fluxuum & refluxuum continuam vicissitudinem habens, in quo perpetuæ agitationes, mutationes assiduæ, & continua inconstantia: de cuius amatoribus & incolis scriptum legitur: *Vidi impium super exaltatum & eleuatum sicut Cedros Libani. vide affluxum: Transiit, & ecce non erat. vide refluxum.*

Mundus denique nihil aliud dici potest, quam Euripus quidam mille de die agitatio-

nes & fluxus secū deuehens, quam Protheus in omnes sese figuras conuertens, quā Chamaeleon omnes, sibi quibus inhærebat colores adaptans. Exempla requiritis? Romam eamus, in qua velut in theatro, varia ludibrij mundi huius exempla spectabimus. Videbimus imprimis orbis illum potentissimū Monarcham Iulium Cæsarem, quinquaginta victoriis nobilem, tot præliis feliciter peractis insignem, viginti duobus vulneribus in curia, in conspectu totius senatus trucidari. O instabilem rerum fluxum, & fluxas fortunæ vices! Inde in Orientem secedamus, videbimus illic orbis fulmen, mundi demitorem, novorum quinetiam mundorum inuestigatorem, Alexandrum Babylonem veneno extinctum, triginta ipsos dies, ut informe cadauer, iacentem, & sepulturæ honore, qui etiam vilissimo seruo non denegatur, destitutum. O fortunæ vices admirabiles! Videbimus deinde in carceribus tuis, ô Iudæa, superbum illum Chanaanæorum tyrannum Adonibezech, illum 70. olim regum regem, quos instar canum micis ex mensibus decidentibus aluerat, regno deinde exutum, & eandem fortunæ aleam experientem. O vicissitudinem varietatemque rerum! Quin & Sedechiam regem mihi velut in theatro proponis ô Israël, qui cum diuitiis & opibus afflueret, magnamque rerum copiam coaceruasset, mundo lætum avertente vultum, captiuus in Babylonem abductus est, filij eius crudeliter iugulati, thesauri direpti, oculi eruti, vxor violata, regnum denique euersum, & in seruitutem redactum. Hem quænam procella ô Alia in cōmunde; quæ euidencia inconstantia argumenta! sunt & alia tragicæ huiusce fortunæ mundi exempla passim in Historicorum libris obuia, ut in primis de Imper. Roma. Valeriano: hic orbis imperium cum moderaretur, & à Persarum rege in captiuitatem abductus esset, eo inopiæ calamitatisque redactus est, ut barbaro Ephippiarij munus obiret, stapedemque teneret Persa equum conscendente. Ecce & aliud instabilitatis mundi exemplum, non minus quam priora illa admirandum. Syracusius ille tyrannus Dionysius tam iniquum fortunæ iratæ vultum expertus est,

ut amisso regno, sceptri loco ferulam in manus sumperit, ludumque literarium in Grecia in senectute aperire fuerit coactus. An non hæc vobis manifesta mundi vanitatis inconstantiaque exempla videntur, Auditores? & mirabiles fluxus & refluxus? At parua sunt hæc, si cum eo quod mox narraturus sum contulerimus.

Videte namque ut hodierna die Rex Regum Christus, hominum & Angelorum Saluator, ac Dei filius Ierosolymam ingrediat, ut acclametur undique, Viuat rex, via circumquaque peristromatis circumuestiantur, rami per viam spargantur, faustæ acclamationes perstreant. Et ecce mutatis vocibus post quinque eum dies ad mortem deposcent. Tragica hæc historia in Evangelij nostri theatro spectanda hodie proponitur: prologum D. Matthæus agit dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini, hosanna in excelsis*. Primus eius actus in triumpho Christi, quo Ierosolymam ingressus est, consumetur: secundus mundi inconstantiam & varietatem spectandam dabit: & duobus hisce actibus totum tragædiæ huius Argumentum comprehensum vobis exhibebitur spectandum. Quod ad primum actum spectat, Evangelista magnum illum Christi triumphum & magnificum eius in Ierusalem ingressum describens, eum ait a sino infuisse, & duodecim Apostolos piscatores veluti stipatores habuisse pauperes Iudææ, veluti asseclas & aulicos: loco peristromatum, ramos arborum, quos turba in viis sternerant; tubarum loco, faustas & lætas populi acclamationes, clamantes: *O, anna in excelsis*. Spectamus in hoc introitu humilitate mixtum splendorem, atque sublimibus omnia mysteriis plena. Et sane nunquam Princeps ille introitum fecit, qui non semper magnificum quid in se habuerit, ac quandam maiestatis speciem demonstravit: in natiuitate namque sua, cum in hunc mundum ingrederetur, video stellas obuiam quodammodo procedere, Reges extremis Orientis regionibus excitos Bethleem eum adoratos magno comitatu aduolare; pastores e Iudææ montanis Angelorum excitatos concentu ad stabulum properare; Angelos in

aëre, *Gloria in excelsis* modulari. Et ecce hodierna die, cum paucis post diebus mortuus sit, Ierosolymam ingredienti omnis ciuitas obuiam procedit, via & compita vestibus insternuntur, musica symphonia ubique perstrepat, atque omnes eum mortales velut regem agnoscunt. Et veluti Cygnus, cum morti appropinquat, suauissime concinit: ita quoque egregius ille Cygnus Iesus Christus, morti vicinus gaudet, exultat, plaudit, & omnia lætitiæ carminibus replet.

Hic scilicet Veteris Testamenti figuras completas dicere possumus. Lego namque in Exod. agnum, qui in Paschate immolatus erat, s. ante diebus Ierosolymam cum ramis arborum ex agro deduci oportuisse. Hic vero video agnum illum immaculatum Iesum Christum, ex agris & deserto Ierosolymam quoque cum gaudio & iubilo, ramisque arborum deduci, ut post 5. dies in monte Caluatiæ immoletur. Filij Prophetarum, videntes spiritum Eliæ in Helisæum descendisse, obuiam illi venerunt, ut illum usque Iericho deducerent, magnaque animi demissione eundem adorauerunt: at hodie Iudæi Patriarcharum filij, e miraculis quæ Christus edebat colligentes spiritum Dei in eo habitare, obuiam illi procedunt, Ierosolymam urbem multo nobiliorem, deducunt, & honore ac reuerentia singulari intantem prosequuntur. Quid amplius? Dauid Rex post cladem Amalecitarum, spoliis onustus, & hostilibus exuiis ditatus, urbem Ierosolymam ingrediens, lætis populi applausibus, faustisque acclamationibus exceptus est dicentium: *Hæc est præda Dauid*. Hodie hanc figuram adimpleri videmus; namque dies est, qua Dauid noster, Christus, deuictis hostibus, daemonibus scilicet atque omnibus inimicis profligatis, urbem triumphans ingreditur. An non auditis, ut milites eius, angeli nimirum in cælo, & homines in terra, qui omnes sub illius signis merent, inclamant: *Osanna in Excelsis; Benedictus qui venit in nomine Domini*.

Cum Deus Opt. Maxim. domum Achab & omnem posteritatem eius euerrere decreuisset, Elisæum Prophetam misit; qui Iehu

Iehu regem eius loco vinctum solio impone-
ret, regnumq; in eum transferret, qui quam
primum vt in regem declaratus fuit, omnes
statim subditi pallia pedibus eius substraue-
runt, & lætum insonuere clasticum, elaman-
tunt, Viuat Iehu, viuat rex Iehu: An non idem
penitus hodie contingere videmus? Iesu
Christo nempe in regem proclamato, & Ie-
rosolymam cum triumpho & iubilo intro-
eunti, vt Satanæ regnum & imperium sub-
uerat & destruat, omnes Iudæos occurrere,
vestimenta in via pedibus eius substernere,
clara voce vbique inclamare: *Benedictus qui
venit in nomine Domini*, annon hæc figuræ suf-
ficiunt? annon triumphus hic vobis admi-
rationem incutit? quem dudum ante præui-
derat Propheta vaticinans: *Dicite filia Sion,
Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super
Asinam*.

Cōceptus Egreddimini igitur filia Sion, anima, in-
signis & quam, Christiana, egredimini mundo re-
modus in- busque mundi, & videre triumphum Chri-
uitandi ad sti Iesu, relinquitte negotia & turbas, prope-
S. Cōmu- rate, vt eum cum triumpho Ierosolymam
nionem. ingredientem videatis. Videte, inquam, re-
gem vestrum introeuntem, regem illum,
Deum illum, Messiam illū, quem iam quin-
que annorum millibus expectastis: ecce
adest, hodie venit. Venite igitur, accedite,
Exod. 19. aecurrite, nolite timere: non enim est Deus
Isai. 6. in monte Sinai fulminans & tonans: non est
Exod. 15. amplius Deus ille terribilis, Deus Sabaoth,
Deus exercituum & potentiarum: non est
Exod. 15. Deus ille zelotes, vlciscens peccata patrum;
non Deus ille pugnator, cuius nomen omni-
potens, non ille, cuius manus semper arma-
te sunt, & qui inebriat sagittas suas sangui-
ne: non denique ille qui regit gentes in vir-
ga ferrea, & tanquam vas figuli confrin-
git eas: Sed est humilis ille Iesus Nazare-
Dmt. 32. nus, qui venit tibi mansuetus: Sed est hu-
Psal. 2. milis ille Dauid, qui hodie exarmatus con-
1. Reg. 17. tra Goliadam procedit: sed qui olim, vndi-
que armatus in iudicium cōtra stultum Na-
1. Reg. 25. bal, id est, peccatorem, procedet. Est humi-
Gen. 9. lis ille Noë, qui amore & misericordia e-
brius, nuditatem suam, humilitatem, in-
quam, & paupertatem, in arbore crucis toti
mundo patefacturus aduenit, vt propter

eam ab omnibus Iudæis exhiberetur; sed qui
excitandus aliquando, maledictionem in
impiam eorum posteritatem euibrabit. *Ecce
venit tibi mansuetus*; Plenus dulcedine &
benignitate, nihil præter amorem spirans,
non nisi de pace, de gratia & misericordia
loquens; quid postulas amplius? quid ti-
mes? infidet ecce asina, principes eius
non nisi piscatores sunt, milites & cohor-
tes, alia arma non gestant, quam ramos ar-
borum.

Dicite filia Sion, quam lætum nuntium, III.
quanta lætitia, & quam lætum iubilum, o Insignes
anima castæ, filia Sion! Hodie namque o cōceptus.
Tob. 10. Tobig mater, misera, inquam, natura huma-
na, filium tuum adeo expectatum venien-
tem vides. Hodie o Iacob, o infelix Adam,
tibi nuntius affertur, paruum tuum Ioseph
quem nunquam te visurum putabas, viuere Gen. 45.
& regnare in tota terra Israël, regem quo-
que Ierusalem esse declaratum, & breui ro-
tius orbis imperium adepturū, o iucundos
nuntios!

Sed quisnam tuus est introitus, o rex Isra-
el! anne tali ille dignus rege, qualem omnes
te esse scimus? Quenam illa tua trium-
phandi ratio est? Vbinam estis Angeli? Quid
agitis Cherubin? Cur Dominum & regem
vestrum non stipatis? Vbinam modo sunt,
Daniel, millia millium ministrantium ei, &
decies centena millia assistentium ei? fierine Dan. 7.
potest Saluatorem meum tam humili habi-
tu procedere? Video namque C. Cæsarem Trium-
Romæ in curru eburneo triumphantem, phi Ro-
quem 40. elephantibus trahebant: video Anto-
manorū.
nium à leonibus inuectum; Aurelium ve-
ro carpento, quod à cervis trahebatur, infi-
dentem; & ecce orbis Dominus & monar-
cha hodie Ierusalem asinæ inuectus in-
greditur, in humili animali triumphum a-
cturus.

Tradit adhæc Suetonius, nunquam Ne- Sueton in
ronem Romam ingredi solitum, nisi mille Nerone.
rhædis stipatum, soleis mularum argenteis.
Sesostrin quoque Egyptiorum regem tra-
dunt curru vehi solitum, quem quatuor re-
ges sceptris & diademate superbi trahebant.
Et sane vt Ethnicos relinquamus, Salomon 2. Paral. 9.
Rex Israël habebat vtr plurimum quadragin-
ta equo-

ta equorum milia in stabulis, curruum, equumque duodecim milia. O ingentem regis alicuius priuati splendorem! & ecce regum ille rex Christus non nisi vilem & abiectam habet Asinam, ô paradoxa! ô res admirabiles!

Vbinam sunt modo Deus meus pennae ventorum, super quas te ambulare tradit

Psal. 105. Psalmista: *Qui amouit super pennas ventorum?* Vbinam sunt iam Cherubim, qui tibi loco sedium sunt: *Qui sedis super Cherubim?* Vbinam sunt curru illi triumphales, de quibus locutus est idem Psalm. *Curru*

Dei decem millibus multiplex Dominus in eis in Sinai, in sancto. O humilitatem, & paupertatem singularem! ô Philosophiam vere sanctam & admirabilem! Exclamat hic D. *Hom. 67. in*

Matth. Ioan. Chrysost. & extra sese quodammodo raptus demiratur: *Nascitur in praesepe, famet in deserto, conuiuia panibus hordeaceis celebrat, pauperibus stipatur, hodie Asina uoluitur, nudus in cruce moritur.* Nec hoc nouum tibi videatur Chrysostome, sed cogites velim, Principem hunc semper paupertatis, humilitatis, ærumnarumque nostrarum professionem fecisse; unde ait: *Pauper sum ego, & in laboribus à iuuentute mea.* Pauper quippe fuit in natiuitate, pauper in toto vitæ cursu, pauper in introitu, pauper in exitu, pauper in morte, pauper denique & humilis in omnibus.

Genes. 45. Ioseph Patriarcha licet in tota terra Ægypti primus à Pharaone rege dominaretur, nunquam tamen prioris suæ conditionis oblitus est: quam ut magis magisque patefaceret, & generis sui ignobilitatem omnibus demonstraret, fratribus præcepit ut palam profiterentur, & coram Pharaone dicerent: *Virii pastores sumus, & patres nostri.* Refert quoque in Apophthegmatis Plutarchus, Agathoclem Siciliae regem figuli filium, ne qua forsitan inanis gloriæ titillatione ob regnum adeptum, alioisum extra mentis statum abriperetur, & ut prioris usque vitæ memor foret, vasa aliquot lutea inter aurea & argentea, in mensam semper voluisse inferri. *Chron. Pol. l. 1. c. 5.* Lechas quoque Poloniae secundus Rex qui ab aratro ad regnum vocatus erat, vestimenta sua rustica, quibus in agro usus ce-

rat, in eminentissimo palatii loco voluit suspendi; ut vestium ille assiduus intuitus, originis obscuritatem, generisque ignobilitatem ei semper in memoriâ reuocaret. Egregia profecto historia: ut ecce hic aliam longe admirabiliorem; videte hic Iesum Christum, qui, cum & Messias, & totius Iudææ Rex ab omnibus haberetur, ut tamen humilis suæ conditionis, suæ infimæ originis, quæ ab infelici Adami progenie descenderat, meminisset, inter medios honores & pompam regiam, humilitatis signa demonstrantem, & asinæ insidentem.

Audite quæso benignis auribus, quæ mox dicturus sum. Magnus ille Thebanorum dux Epaminondas, cum insigni quadam parta victoria domum reuersus senatum reddere deinde certiorum vellet; multis vndeque affluentibus, ut tam nobilem & tot victoriis insignem ducem viderent, eique de victoria congratularentur, ipse domo vili quadam veste indutus egressus est, facie subtristi & ingressu quodam ad tristitiam composito. Quam subitam mutationem omnibus demirantibus, & causam eius sciscitantibus respondit: *Nimum heri mihi placuit: fortuna mutatio metuenda est.* Hic vero alterum Epaminondam conspiciamus, omnium regum regem, & ducum ducem Christum Dominum, qui paucis abhinc diebus nobili illo miraculo in Lazaro resuscitando edito factus celebris, & hodie tot honoribus affectus, metuens ne fortunæ rota conuerteretur, eumque ad infimum ignominiae gradum deiciat, subtristior apparet, asinaque inuehitur.

Non est porro mi Domine, quod fausto Insignis hoc populi applausu te iactes, aut de læto concepit hoc introitu nimium tibi gratuleris; non ignoras enim quam parata tibi crux mala paritura sit, quibusque te suppliciis affectura. Dicere iam poteritis, quod dixisse olim Philippum Macedonem tradunt: cui cum tres eodem tempore læti nuntij afferrentur, Alexandri primum filii natiuitas, equorum Plut. Ap. deinde suorum in stadio Olympico victoria, postremo urbis Eniuse per aliquem è suis expugnatio: statim humi prostratus, oculisque in cælum sublatis dicere incepit,

cepit, fortuna moderare laticiam, ac tristi aliquo nuntio tantam felicitatem tempera, ne postea simul omnia in caput meum ingruant infortunia. Id ipsum te dicere velim, o mundi redemptor; cum in gentes hosce honores vides, cum faustum illum populi applausum percipis; dic audacter, o fortuna, o munde, o synagoga, quibus me malis & calamitatibus referuatis!

Post celebrem illam victoriam, quam David de Amalecitis retulit post communem totius populi laticiam, post applausum & acclamationem vulgi, tristis subito nuntius de profligato Israele, de morte Saulis & Ionathæ, omniumque fortissimorum Iuda, allatus est. Ad eundem quoque modum in magno hoc Christi Iesu triumpho, post tantas victorias quas de diabolis retulit, tristis de instanti passione, cruce, de morte denique ei parata allatus est; ei quæ omnia quæ impendebant reuelata. Cælitus namque intellexit post quinque sibi dies in crucis patibulo, idque in monte Caluarie, in totius orbis conspectu, esse moriendum.

O munde, quam merito te prius maris nomine nuncupavi, nihilque te esse dixi inconstantius; si ferine potest, ut tam iniquam in caput Redemptoris mei prodicionem pares? Hodie illum ut regem colis & adoras; & post quinque dies, ut latronem, cruci affiges. Hodie Cæsari eum præponis; & post paulo Barrabæ postpones. Munde impie & nefarie, similem te si Ioabo esse dixeris, non penitus erraturus videor; ille enim Abner, principem militiæ Saulis, benigne affatus, nefarie interemit: tu vero nequam & scelerate Saluatorem, meum honoribus prosequi videris; & cheu! ad crucem eum deducis, in qua eum deinde mori coges. Eadem tua simulandi ratio est, qualis fuit Simeonis & Leui; qui cum se amicos Sichemi fingerent, eidem inscienti & nihil minus cogitanti vitam eripuerunt. Quotidie apud te fieri, munde, cernimus, quod olim in aula Assueri Regis contigit: in qua Aman eodem quo cum Rege & Regina comederat die, sublimis in patibulo suspensus fuit. Eodem enim tempore, quo Messiam cælestem illum Regem, inter cæcos, eodem ei & necem machina-

ris. Ecce hic o Iudæi redintegratum quod olim in Daniele peractum fuit; hic enim cum Princeps Sathraparum & omnium purpuratorum caput, totiusque Babylonici Regni supremus denuntiatus esset, postmodum in lacum leonum deiectus est. O polum ingratum! Hodie inclamas, Vivat rex, & exaltetur Iesus Nazarenus super omnes Principes terræ, & cheu! post quinque dies clamabis, inconstans & varians Chamæleo, Tolle, tolle, crucem; O perfidiam inauditam! O prodicionem singularem! O nequitiam incomparabilem!

Ad vos redeo, o animæ, & inceptam de læto hoc ingressu materiam prosequor. Ecce Rex tuus venit. Accurrite omnes vndeque, properate animæ, ut lætum hunc ingressum contemplemini. Video namque hinc aliquos ramos ex arboribus præscindentes; diuites nimirum & magnates, ambitiosos & eleuatos, nisi iudicans fallor; qui in summis arboribus honorum confidentes, in cedris nempe diuitiarum, Christo introeunte, superfluas & exstantes ramos amputant, ut eos ad pedes eius, id est, pauperes, prosteruant. Illinc video alios vestimenta in via sternentes. Sunt sine dubio animæ pernitentium, qui corpora sua castigantes, & omnes peccati exuias deponentes, ad crucis eas pedes deponunt, ibidemque terra obruunt, ut olim Iacob vxorum idola. Quando sol capiti alicuius ex diametro supereminet, tantus æstus & calor percussus innadit, ut vestes exuat necesse sit. Ita quoque sole iustitiæ ex diametro Ierosolymæ supereminente, tantus in ea æstus est, ut omnes sese exuant, eique vestimenta substernant. Video & alios, iucundissimo cantu æra permulcentes, & cantantes. *Osanna in altissimis, benedictus qui venit in nomine Domini.* Sunt hi mei iudicio homines, & ipsi etiam Angeli, qui memoriam passionis Dominicæ celebrantes, eundem semper præcedunt, mille laudes decantantes, & immensas gratias ob singulare illud Redemptionis beneficium agentes. Properate igitur, ut iucundum hoc spectaculum videatis; ante omnia vero, ut quo animo, qua laticia, quoue triumpho hodie

IV.

Quid denotent ii. qui ramos ex arboribus cædunt.

Quid ii. qui vestes in via sternunt.

Quid ii. qui Osanna cantant.

Domini

Dominus Ierusalem ingreditur, cernatis.

Psal. 18.

Exultat
Dominus
quando de
passione
loquendū
est.

Dicito mihi Domine Iesu, unde hæc tam insolita tibi læticia, unde hæc tanta tibi iucunditas? quare gaudium tuum ramis hisce triumphalibus, per faustam illam acclamationem populi, declarare voluisti? Omnes nimirum illæ externæ species, & triumphi, desiderium tuum indicabant, quod à tanto iam tempore conceperas, ut nostri causa aliquid pati posses. Ita namque prædixerat vates ille regius: *Exultauit ut gigas ad currendam viam.* Idque ad exemplum delphini, quem tradunt naturalium rerum auctores, exultare cum grauior tempestas impendit. Hinc primogenitus ille cœlestis, magnam illam passionis procellam impendere præfagiens, exultat, lætatur, ac triumphali iubilo animi sui gaudium testatur. Atque ut Ægyptii in filiorum morte exultabant, ita totus orbis in morte infantis cœli, nescio quo occulto imminentis eius passionis instinctu gaudet & exultat. Hic denique cygno moriente cantus exaudiret, & lætum in funere eius carmen funditur.

Num. 19.
Figura.

O amorem, & claritatem singularem! ò Ætnæos ignes! ò fornaces diuino æstuantis incendio, quæ filium Dei ad mortem impellitis, & cruci suffigitis! Expressa sunt hæc omnia in rufa illa vitula quam immolari iussit Deus extra castra, cuiusque cineres in expiationem munditiæ legalis adhibebantur. Sed quare hunc potissimum colorem putamus Deum delegisse, nisi ut nobis rubicundum & cruentum humanitatis Iesu Christi sacrificium, quod extra Ierusalem pro peccatorum totius mundi expiatione offerendum erat, declararet; & color illertubeus ardorem illam charitatem, quæ eum ad hoc sacrificium peragendum impelleret, significabat. Ille est ignis qui eum interior hodie ita succendit, ut magna animi alacritate & gaudens ad redemptionis nostræ sacrificium faciendum accedat. Et sane quis eum cœlo euocauit nisi charitas? quis eum flagellis, cruci, ferro, suppliciis, morti denique subiecit, nisi ardentes illæ charitatis faces & æstuens salutis nostræ desiderium? Illa, illa charitas, de qua Salo-

mon in cant. ait: *Aqua multa non potuerunt: Causa, extinguere charitatem,* est sine dubio dulcissimum holocaustum, quod gloriæ paternæ, nostræque salutis amore æstuens & succensum, in ignem passionis se proiecit, ut cineres eius, gloriosa scilicet merita, omnia mundi peccata & crimina expiant.

Quid bone Iesu? anne tibi adhuc animus est applausum illum populi excipere? an non amplius crucis meministi? Magna quidem fuit passio Domini, sed amor & charitas erga te ò anima, quæ eodem illum impellebat, multo maior & vehementior. Contemplare obsecro sacræ illius humanitatis vulnera, sunt illa tibi totidem quasi signa, & quodammodo fenestræ, per quas amorem in eius corde secreto æstuantem perspicere possis. Sed erro, & impono tibi, ò anima; non enim sufficiunt illa ad magnum illum charitatis ignem tibi demonstrandum: plus enim latet intrinsecus, quam patet de foris; vix namque mediam amoris partem ipsa expressit passio. Cuius reiegregiam in libris Regum figuram intueor. Scriptum est enim Salomonem in templo suo fenestras obliquas fecisse, quæ interior quidem erant latissimæ, at exterius angustæ, adeo ut qui eas forinsecus videret, de earum interiori latitudine iudicare non posset. O sacra Christi humanitas, fuisse sine dubio templum hoc, & vos ò sacra vulnera totidem fenestræ per quas patet dilectio, quam erga animas nostras ostendit filius Dei vnigenitus; obliqua tamen facta estis, adeo ut grandiora sitis intrinsecus quam extrinsecus: & foramina exterius parua sint & exigua, si charitatem intus æstuantem consideremus, paratum mille iterum cruce, passionibus nouas, & vulnera multo grauiora & atrociora satiusque patientia perferre, quam hæc ipsa quæ gestat. Addo ut qui vos videat, de amoris illius magnitudine diiudicare non possit, is enim multo maior est, quam tota eius passio. *Obstupescite cœli super hoc,* Sistite cursum orbis cœlestes, ac videte mecum, filium Dei hodie in triumpho suo exultantem; ac post quinque dies in crucem sustollendum. Lynx illa quæ videt & penetrat omnia: fructum

Fructum passionis inspicit & prospicit, videt mundum passione sua redemptum, peccata remissa, cœlum apertum, Patrem hominib. reconciliatum, tartara dispoliata, hominem salutis redditum, gratiam deniq; obtentam; an non igitur magnam gaudendi & exultandi segetem habet? Hoc ipsum scilicet est, quod toties, tamq; ardentè desiderauit, dicens: *Desiderio desiderauit hoc Pascha manducare.* O Iesu admirabilis, tu Salamandra es, quæ in flamma velut in deliciis viuus & pasceris: es rosa, quæ odorem effundis, & florem reseras inter medios aculeos; es struthio quæ durissimum passionis ferrum & chalybem digeris & consumis.

Iam vero tempus est, vt peccatis egrediamini, filiz Sion, & videatis regem Salomon in diademate, quo coronauit eum mater sua in die lætitiæ cordis ipsius, id est, die passionis, die triumphi & gaudii quem tantopere desiderauit. Egredimini igitur, abscindite ramos illos superfluos diuitiarum & opum, eosque ad terram prosternite. Deponite vestimenta illa vetera peccatorum vestrorum, *Exspoliantes vos veterem hominem*, vt ait Apostolus; clamate & cātate indefinenter. *Osanna filio Dauid*, id est, Domine cōserua te, vel, vt alia versio habet, Deus regem nostrum custodiat, & prospera cuncta ei succedant: felicem scil. successum habeat ingens illud passionis, quod ei iam instat, certamen, & victor in eo euadat, atque ideo his ad Deum Patrem verbis inclamemus.

O Pater æterne, omnipotens exercituum Deus, qui ab omni æternitate filium dilectū ad mundum debellandum in terram mittere destinaſti, vt homines damnatione eriperet, & pro peccatis nostris apud maiestatem tuā satisfaceret: quippe eū hodie ad crucis certamina, ad passionis prælia, ad Caluariæ bella immittis; *Osanna filio Dauid*, feliciter regi nostro omnia succedant: Domine saluum fac Regem, ad bellum hodie properantem. Cru- delia haud dubie illi imminent certamina, o Pater, & graue ei instat bellum: nam vt omnis armorum vis in Regem Israel inclinabat, vt ait Scriptura; ita timeo ne totus iræ tuæ & cholæræ nimbus, omnis dæmonum vis & potentia, omnes Iudæorum furiz &

Tom. 1. Beſſei Quadrag.

rabies in vnicum regem nostrum exonerentur. *Osanna igitur filio Dauid*, conserua illum, protege illum, eumq; ab omni grauiore periculo immunem præsta; *Osanna filio Dauid.*

Tu vero sume animum, o mundi Redemptor, salua te ipsum o rex, fili regis, regum rex, & totius vniuersi monarcha. sume inquam animum & noli timere; moriens enim ad exemplum Sampsonis inimicos morte afficies. Eia age, spondet namque Pater, feliciter omnia tibi successura, non secus atque olim Patriarchæ Iacob, percusso quidē sed tamen victoriam consecuto: vulneraberis quidem in cruce, & vulnere lethali, sed victoriam sine dubio consequeris. *Osanna igitur*, salua nos, tua nobis gratia succurre, vt postquam fidele tibi hoc in mūdo obsequiū exhibuerimus, triumphumq; tuum in Ierusalem hac inferiori admirati fuerimus, multo gloriosiotem & excellentiorem in Ierusalem cœlesti spectare possimus, vt te in æternum illic laudare & benedicere mereamur cœlesti beatitudinæ perfruentes.

FERIA II. HEBDOMADÆ MAIORIS.

De sacrosancto Missæ sacrificio.

Partitio.

- I. *Fuisse semper esseq; oportere sacrificium.*
- II. *De substantia Missæ.*
- III. *De perennatione Missæ cum Ecclesiâ.*
- IV. *De blasphemantibus Missam, & eam celebrantibus.*

Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. Psalm. 109.

FIGVRA.

Postquam dilectus Deo Abraham quin- *Gen. 14.*
que Reges proſtigasset, & victoriam ad
propria remearet, Melchisedech Rex, & sa-
cerdos Altissimi in lege naturæ, panem simul
& vinum in gratiarum actionem de obtenta
victoria Deo offerens, obuiam ei processit.

Rrr

Que